

Slovenské zvesti

Slowakische Nachrichten Notices Slovaques ***Notizie Slovacche***

Ročník VI

ISSN 1017-3447

Číslo 4

www.zdruzenie.ch

DECEMBER 2014

prechodnasprava@zdruzenie.ch

Vydáva Združenie Slovákov vo Švajčiarsku / Vereinigung der Slowaken in der Schweiz

Association des Slovaques en Suisse / Associazione degli Slovacchi in Svizzera / Association of Slovaks in Switzerland

Vážení čitatelia Slovenských zvestí,
milé krajanky, krajanovia,

už len niekoľko dní nás delí od najkrajších sviatkov v roku a od chvíle, keď starý rok odovzdá štafetu novému. Každý z nás sa snaží, ak môže, stráviť tieto dni v kruhu svojich najbližších. Mnohí sa v spomienkach vraciame do detstva, keď malo toto obdobie svoje neopakovateľné čaro. Sadáme si k spoločnému stolu nielen preto, aby sme sa tešili z dobrých jedál, ale aby sme si znovu sprítomnili jedinečné poslanstvo Vianoc, poslanstvo pokoja a nádeje. Pokoja, ktorý tento vojnovými a násilím zmietaný svet tak veľmi potrebuje a nádeje, že aj to najmenšie svetielko je silnejšie ako tma. V spomienkach sa zároveň vraciame k tým našim blízkym, ktorí už nie sú medzi nami. Viacerí z Vás iste v týchto dňoch častejšie myslia na Slovensko, na príbuzných, priateľov a známych, na miesta, kde ste vyrastali a pred odchodom do cudziny žili.

S obdobím konca roka prichádza i čas bilancovania. Pre mňa osobne priniesol tento rok veľkú zmenu v podobe vymenovania do funkcie mimoriadnej a splnomocnenej veľvyslankyne Slovenskej republiky vo Švajčiarsku a Lichtenštajnsku. V júli som prevzala poverovacie listiny na výkon tejto funkcie od prezidenta SR Andreja Kisku. Po príchode do Bernu v polovici augusta t.r. ma potešilo milé prijatie a prejavy sympatií zo strany krajanov. Veľvyslanec post vnímam ako službu svojej krajine, ktorej súčasťou je v rámci možností veľvyslanectva aj podpora krajanových aktivít zameraných na propagáciu Slovenska a udržanie národného a kultúrneho povedomia Slovákov vo Švajčiarsku. Budem Vám vďačná za Vašu podporu, skúsenosti, iniciatívy a dobré nápady s cieľom budovania pomyselných mostov medzi Švajčiarskom a Slovenskom. V tomto zmysle sa teším na ďalšiu spoluprácu s Vami.

Mojou hlavnou úlohou zostáva úsilie o prehĺbenie dvojstranných vzťahov medzi Slovenskom a Švajčiarskom v rôznych oblastiach. Hoci Švajčiarsko nie je súčasťou euroatlantických integračných zoskupení, máme s touto krajinou rovnakú hodnotovú politiku a spája nás množstvo ďalších faktorov, ktoré nás zaväzujú urobiť všetko pre to, aby sme spoločne prispeli k budovaniu stability a prosperity v Európe a vo svete. Slovenská republika si za vyše 20 rokov svojej existencie a za 10 rokov členstva v Európskej únii vybudovala pevné miesto v medzinárodnom spoločenstve. Ak si dnes kladieme otázku, čo môže byť pridanou hodnotou spolupráce SR so Švajčiarskom, nemusíme dlho hľadať odpoveď. Švajčiarsko s jeho stabilným politickým systémom, s vysoko rozvinutou ekonomikou a silným sociálnym štátom môže byť pre nás v mnohých ohľadoch zdrojom inšpirácie a poučenia. Popredná pozícia Švajčiarska v oblasti výskumu, inovácií a uplatňovania moderných technológií predstavuje potenciál na výmenu skúseností a transfer know-how, ktoré by sme radi využili pri budovaní vedomostnej ekonomiky a spoločnosti na Slovensku. (pokračo. na str. 2)

***Na Vianoce ako treba,
nech nájdete poklad
z neba.***

***Pokoj, lásku v hojnosti,
dni prežite v radosť.
Zdravie, šťastie ešte
k tomu, nech prídu
aj do Vášho domu.***

***Na nový rok
správny krok a úsmev
po celý rok!***

za ZSvŠ želá

Monika Švajlenová

Renátka Muchová

Evka Solmošiová

***Všetkým Vám ďakujeme
za spoluprácu a tešíme sa na
Vás na našich podujatiach
v nasledujúcom roku.***

p. f. 2015

(pokračovanie z prvej strany)

Už dnes je Švajčiarsko formou vzájomného obchodu a investícií prítomné v slovenskej ekonomike, máme partnerstvá miest a obcí, spolupracujeme v oblasti študentských a vedeckých stáží a výmenných pobytov ako aj v kultúrnej oblasti. Čoraz častejšie sa stretávame aj s výzvami, ktoré presahujú hranice jednotlivých krajín. Krízy a napätia v mnohých častiach sveta si vyžadujú úzku medzinárodnú spoluprácu pri hľadaní východísk zo zložitých politických, etnických, náboženských a národnostných problémov. Aj v tomto ohľade zohrávajú obe naše krajiny konštruktívnu úlohu. Švajčiarsko napríklad v rámci tohtoročného náročného predsedníctva v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a ďalšími sprostredkovateľskými aktivitami, ktorými poskytuje dobré služby medzinárodnému spoločenstvu, Slovensko aktívnym prístupom v rámci rozhodovacích mechanizmov EÚ.

Aj v roku 2015 budeme hľadať možnosti, ako udržať a ďalej prehĺbiť všestranné kontakty medzi našimi krajinami. Myslím si, že máme na čom stavať a som presvedčená, že aj vy, v prostredí, v ktorom žijete a pracujete, pomáhate vytvárať pozitívny obraz našej krajiny.

Želám Vám, milí krajanovia, aj v budúcom roku spolupatričnosť a vzájomný rešpekt, vážme si jeden druhého, majme radi Slovensko a nezabúdajme na tých, ktorí potrebujú našu pomoc.

Želám Vám a Vaším blízkym pokojné a radostné vianočné sviatky a všetko najlepšie v novom roku 2015.

Andrea Elscheková Matisová, veľvyslankyňa SR

Stála konferencia SR a Slováci žijúci v zahraničí 2014

sa konala v Bratislave, v dňoch 30. a 31. októbra 2014 a za Združenie Slovákov vo Švajčiarsku sa ho zúčastnili pán Ing. Bohumil Šťastný a pani Ing. Monika Švajlenová. Hlavným cieľom konferencie je umožniť aktívnu účasť krajanov na spolupráci koncepcie štátnej politiky v oblasti rozvíjania spolupráce a vzájomnej pomoci medzi SR a krajanmi žijúcimi za hranicami Slovenska.

Krajanovia z 22 krajín sveta prijali pozvanie Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí a informovali o situácii v ich domovských krajinách. Hlavná téma rokovania „Prístup k podpore a uchovávaní národnej identity, jazykovej a kultúrnej integrácii slovenských

národnostných menšín a krajanovských komunít - legislatívne, politické a spoločenské podmienky“ bola účasťou konferencie prijatá a spracovaná s veľkým záujmom. Svoje príspevky prezentovali krajanovia počas dvoch rokovacích dní. Z vypočutého vyplynula resp. sa potvrdila už známa skutočnosť, že v krajinách, kde sú ústavou garantované práva národnostných menšín, požívajú tie aj primeranú podporu domovskej krajiny.

Na druhej strane, v krajinách západnej Európy a ostatného sveta, kde pojem národnostných menšín neexistuje, ostávajú krajanovské komunity vo svojej činnosti bez podpory daného štátu. Všetky spolky a združenia, ktorých hlavným cieľom je udržanie národného povedomia, svojho jazyka a kultúry sa musia spoľahnúť na vlastné sily i finančné možnosti. Potešujúce je, že i novodobí migranti chcú udržiavať svoj materinský jazyk a odovzdávať kultúrne tradície nasledujúcej generácii a práve v krajinách, kde nemôžu očakávať štátnu pomoc, zakladajú slovenské triedy a školy, vyvíjajú aktívnu činnosť rôznymi smermi s cieľom zachovať svoju identitu.

Nech je to už kdekoľvek na svete, v krajinách „s“ či „bez“ podpory štátu, základom krajanovského života sú ľudia. Ľudia, ktorí sú hrdí na svoj pôvod, svoj jazyk a svoje korene...A aj keď našli svoj nový domov (dočasný či trvalý) v inej krajine, úspešne sa integrovali do spoločenského i ekonomického systému, nechcú zabudnúť, odkiaľ pochádzajú oni alebo ich predkovia. Dovolím si voľne citovať našu krajanuku zo Srbska, ktorá zastupovala krajanovskú komunitu s tristoročnou históriou: „Národnú hrdosť a povedomie nekúpime v obchode ani nedostaneme na úrade, k národnej hrdosti vychováваме v prvom rade v rodinnom prostredí.“

Záver z Stálej konferencie SR a Slováci žijúci v zahraničí 2014 si môžete prečítať v plnom rozsahu na stránke Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí:

<http://www.uszz.sk/sk/stranka/3340/zaverecny-den-prace-stalej-konferencie-slovenska-republika-a-slovaci-zijuci-v-zahranici-2014>

M. Švajlenová

STRETNUTIE KRAJANOV V SLOVENSKEJ REZIDENCII V BERNE

Pri príležitosti 25. výročia Nežnej revolúcie sa konalo dňa 27. novembra 2014 v Muri pri Berne stretnutie krajanov s veľvyslankyňou Slovenskej republiky vo Švajčiarskej konfederácii pani Andreou Elschekovou Matisovou.

V príhovore ku krajanom pani veľvyslankyňa vysoko ocenila doterajšiu prácu a životný postoj slovenských krajanov, ktorí takto prispievajú k pozitívnemu obrazu Slovenska vo Švajčiarsku. Úprimne sa poďakovala za doterajšie úsilie a všetky aktivity zamerané na podporu a pozdvihnutie národného povedomia krajskej komunity, ako i prehlbovanie švajčiarsko-slovenskej spolupráce. Ako veľvyslankyňa SR prisľúbila aktívnu pomoc pri vytváraní podmienok na rozvoj nových kontaktov a aktivít v oblasti kultúry, školstva, vedy a výskumu, partnerstiev miest a obcí ako aj spolupráce záujmových zväzov a združení.

V mene všetkých pozvaných hostí vyslovil pán Aristid Zelenay poďakovanie pani veľvyslankyni za jej priazeň a záujem o činnosť slovenských rodákov. Záverom zaželal pani Andrei Elschekovej Matisovej a jej

spolupracovníkom z veľvyslanectva SR vo Švajčiarsku veľa úspechov a porozumenia pri ich diplomatickej práci.

Kuchársky kolektív veľvyslanectva pripravil rôzne dobroty, slovenské špeciality, ktoré boli nielen chutné, ale aj pastvou pre oči. Slovenskí krajanovia mali skvelú príležitosť porozprávať sa pri nejednom pohári skvostného vína s pani veľvyslankyňou alebo pobaviť sa navzájom v družnom rozhovore. /KG/

Oznam Miestnej skupiny Združenia Slovákov vo Švajčiarsku Zürich

Rád by som Vám, členom Združenia z oblasti Zürich, ktorí ste sa zaujímali a zaujimate o prácu Združenia podal správu o tom, čo sa mi za tri roky - odkedy som prevzal úlohu pokúsiť sa stabilizovať v minulosti aktívnu skupinu – podarilo, ale aj nepodarilo z Vašich očakávaní a mojich predsavzatí, uskutočniť.

Pretože vhodných termínov na stretnutia stále ubúda, pribúdaním iných aktivít nielen Združenia, ale aj iných zoskupení vidím iba dve možnosti na predloženie správy, jej prijatie, schválenie a rozhodnutie o budúcej činnosti:

a./ podať správu internetom, aby sa záujemcovia mohli rovnakým spôsobom k nej vyjadriť, alebo

b./ počkať na najbližšie podujatie Združenia, napr. Generálne zhromaždenie, resp. iné stretnutie a na tom mieste pred samotným podujatím sa fyzicky stretnúť a osobne prerokovať.

Prosím všetkých záujemcov, aby sa vyjadrili do 31. decembra 2014, buď písomne na adresu Združenia, alebo na internetovú adresu prechodnasprava@zdruzenie.ch.

Za Vašu pozornosť a záujem o spoluprácu Vám vopred ďakujem a prajem všetkým pokojné, požehnané Vianoce a šťastlivý Nový rok 2015!

Aristid Zelenay

Martin Mazák, Spomienky slovenského saleziána

V nedeľu, 14.12.2014 sa v Rajeckej Lesnej uskutočnila spomienková slávnosť pri príležitosti 101. výročia narodenia a vydania autobiografie saleziána a misionára Otca Martina Mazáka. Okrem sv. omše a pietnej spomienky pri hrobe Otca Mazáka, boli na programe aj odhalenie pamätnej tabule na jeho rodnom dome a prezentácia knihy: *Martin Mazák, Spomienky slovenského saleziána*.

Otec M. Mazák bol zakladajúcim členom Združenia Slovákov vo Švajčiarsku. U neho sa v júni 1969 stretla skupina slovenských aktivistov, ktorí sa rozhodli založiť Združenie priateľov Slovenska, celošvajčiarsku organizáciu Slovákov a ich priateľov. Po celú dobu svojho života Otec Mazák Združenie podporoval morálne, svojimi cennými radami, jeho propagáciou medzi Slovákami vo Švajčiarsku, ale i materiálne.

Otec Martin Mazák významne prispel svojimi radami a skúsenosťami k snahám o ustanovenie Slovenskej katolíckej misie v Zürichu. Menej viditeľná i menej známa, ale zato o to účinnejšia bola jeho podpora mladej slovenskej generácii vyhľadávaním a sprostredkovaním vhodných lyžiarskych stredísk na ich zimné tábory.

Bol skutočným pastierom našich duší. Keď po dosiahnutí dôchodkového veku oficiálne skončilo jeho poslanie misionára, a tým aj finančná podpora tejto činnosti, pokračoval vo svojej misionárskej práci a ďalej nám slúžil celých 28 rokov. Bolo iba samozrejmé, že sa Slováci zo Švajčiarska pričínili nielen o prevezenie jeho telesných pozostatkov, ale i jeho písomností na Slovensko a zorganizovali zbierku na dôstojný náhrobný kameň pri mariánskej svätyni blízko jeho rodiska.

Drahý Otec Martin, vďaka za Vašu veľkú starostlivosť a pomoc.

Odpočinutie večné daj mu ó, Pane ...

OSLAVA 45. VÝROČIA ZALOŽENIA ZDRUŽENIA SLOVÁKOV VO ŠVAJČIARSKU

So žiakmi Slovenskej školy sme sa na naše krátke vystúpenie na 45. výročí ZSvŠ pripravovali nejaký čas vopred. Neboli sme zvlášť vystresovaní, nebáli sme sa kritiky, tešili sme sa najmä na potlesk, s ktorým sa dá pri milých malých deťoch na javisku a rodičoch a prajných divákoch v hľadisku takmer na sto percent rátať.

Naše vystúpenie sme však nebrali ani na ľahkú váhu – štyridsaťpäť rokov nie je málo ani pre človeka, nie to ešte pre dobrovoľné združenie ľudí, ktorých zväzuje niečo také vo svojej najhlbšej podstate len ťažko definovateľné, ako je národnosť a niečo trochu ľahšie predstaviteľné, ale tiež abstraktne a ľahko zameniteľné, ako je jazyk a kultúra. Táto slávnosť bola akoby konkrétnym dôkazom, že niečo také

skutočne existuje, že aj keby sme boli najväčšími cynikmi, tak musíme uznať, že ľudí, ktorí sa pozerali na naše vystúpenie, neprivedla do tej sály ani náhoda, ani výborné lokše. Počas slávnostného programu som okrem organizovania našich malých účinkujúcich a sledovania diania na javisku aj v hľadisku (oba priestory boli inšpirujúce) premýšľala, prečo tam vlastne všetci sme, čo od toho očakávame, čo tým chceme demonštrovať. Sentiment? Úcta? Láska? Boj s vlastnými pochybnosťami? To isté sa pýtam pri našich slovenských deťoch, ktoré sú zároveň aj švajčiarske, ale niekedy k tomu ešte aj americké, turecké, či nemecké, a ktoré napriek tomu prichádzajú

na hodiny slovenčiny. Možno sa to nedá celkom presne definovať a pochopiť, ale ich vystúpenie na tejto slávnosti bolo logické a samozrejmé. To som videla pri sledovaní javiska. Celkom iste má dnes starostlivosť o naše kultúrne povedomie iný význam a podobu, akú malo pre zakladateľov Združenia pred 45 rokmi, to som pochopila zase pri sledovaní heterogénneho hľadiska. Dnes sa už našťastie, ako poznamenal pán Zelenay, nemusíme združovať proti niečomu, ale môžeme sa združovať pre niečo: aby sme spravili naše deti a seba samých citlivými na rozmanitosť kultúr, aby sme sa od seba učili, aby sme si vzájomne poskytli pocit, že sme pochopení, aby sme si pomohli v svete plnom protichodných informácií nájsť vlastnú identitu a rešpekt voči iným identitám...

Je toho veľa, čo môžeme, od potešenia zo špecifického slovenského humoru až po celkom pragmatickú pomoc vo veciach každodenného života, a preto želám Združeniu pred vstupom do ďalších štyridsiatich piatich rokov existencie, aby si spomedzi viac či menej aktuálnych tradícií, názorov, individuálnych nálad a potrieb vybralo pre seba tú správnu definíciu: dost širokú, aby získala medzi Slovákami vo Švajčiarsku silnú odozvu, ale aj dost konkrétnu, ktorá by pomohla svojim aktívnym členkám a členom v ich záslužnej a cennej práci.

Za Slovenskú školu a škôlku v Zürichu srdečne blahoželám k výročiu a z celého srdca ďakujem Združeniu za všestrannú pomoc a záštitu, ktorú nám poskytuje.

Eva Palkovičová

... ĎALŠIE POSTREHY ...**Pod'akovanie za pozvanie k 45. výročiu Združenia Slovákov vo Švajčiarsku**

Zázitok oslavy pripravenej k 45. výročiu Združenia Slovákov vo Švajčiarsku je čerstvo uložený v mojej pamäti, a to mi dáva podnet k napísaniu tohto článku. Pravdepodobne sa už viacerí pozvaní písomnou, ústnou, telefonickou formou pod'akovali za všetko, čo dostali. Dovoľte, aby som v mene nás všetkých prítomných mohla týmito riadkami ešte raz zdôrazniť, že nám bol darovaný deň radosti, vďačnosti, vzájomnosti a štedrosti. V živote sa prihodí udalosti, ktoré by si priali natiiahnutie času, nakoľko spĺňajú Goetheho výrok : Postoj chvíľa, si krásna.

Pri niektorých premietacích fotografiách by sme boli radi prerušili chod, dlhšie pospomínali, doplnili, čas však náhlil. 45 ročné trvanie, aktívna činnosť, nápaditosť, tvorivosť podľa naliehajúcej potreby a hlavne združovanie slovenskej komunity vo Švajčiarsku sme si mohli v dva a polhodinovom programe zopakovať a preniesť sa do minulých a minutých časov. Priebeh 45 ročného jestvovania Združenia nám obsahovo predstavili páni Ing. Zelenay Aristid, Ing. Matejovský Jozef, pani Haas Elisabeth a Muchová Renátka.

Ďakujeme za prednes a spev našej budúcej najmladšej generácie, ktorej prajeme naďalej usilovne spoznávať a privlastňovať si vzácne vlastnosti slovenského národa – skromnosť, pracovitosť a národné povedomie.

Ďakujeme folklórnemu súboru Kolečko za pokračovanie činnosti a radosť pestrosti tanca a lásky k našej bohatej folklórnej tradícii.

Ďakujeme opernému spevákovi pánu Radovi Hanákovi za klasický prednes árie z opery Don Giovanni a dar spevu večne krásnych ľudových melódií.

Ďakujeme Vám všetkým, ktorí ste nás prekvapili prijatím, programom a pohostením. Bolo by za potreby viackrát menovať vzácných ľudí, ktorí všetko pripravili a dokázali darovať odpoľudnie plné hodnotných okamihov, oživenie rozpomienok na roky, ktoré nám pomohli uľahčiť túžbu za domovom.

Dovoľte mi, aby som sa po pozitívnom opise oslavy zastala mnohých nemenovaných, časom zabudnutých rodákov. Treba nutne spomenúť Slovákov a Slovenky, členov a členky Združenia Slovákov vo Švajčiarsku, ktorí v tichosti, nepoznane roky pracovali, žili a rozširovali medzi Švajčiarmi a inými národnosťami dobré meno nášho Slovenska, zachovávali v rodine slovenského ducha, vychovali schopnú generáciu – vo Švajčiarsku nazvanú secondo. Zvlášť treba pod'akovať obetavým príslušníkom výboru za vynaložené úsilie, dlhoročné nielen politické tvorenie, ale i sociálne činenie.

Nebolo ľahké začať jestvovať v prostredí, ktoré nás neustále zamieňalo s inými národnosťami a poznalo len omrvinky našej kultúry. Roztrúsili sme sa po celom území Švajčiarska, nemohli merať kilometre do Zürichu, centrály spolku. Veková hranica v Združení Slovákov vo Švajčiarsku napomína k vážnemu kroku pokračovania, alebo utlmenia. Bez lásky k slovenskému národu, k jeho reči, k morálnym hodnotám a i povahovým slabostiam nie je doporučené zvyšovať vekovú hranicu ZSvŠ.

/Marta van Ooijen/

Na slávnosti výročia založenia Združenia Slovákov vo Švajčiarsku sa mi veľmi páčilo. Striedanie hovoreného slova, hudobných a tanečných vstupov bolo pútavé. Verím, že deti, s ktorými sme na pódiu trochu prispeli do programu, svojou spontánnosťou nepohoršili divákov :-). Nežijeme vo Švajčiarsku dlho a tak ma zaujalo rozprávanie o začiatkoch činnosti združenia. Nepoznal som presne, s akými problémami a výzvami sa borila staršia generácia v emigrácii počas hlbokého komunizmu na Slovensku. Bolo to veľmi ťažké obdobie, a popri svojom novom živote v slobodnom svete živil v sebe nádej za slobodou v našej krajine. Príde mi to ako veľká vec. Nevie, či je to zdokumentované v nejakej knihe alebo dokumente, ale pokiaľ áno, rád by som si o tom niečo prečítal alebo pozrel. Narodil som sa v roku 1980 a v piatej triede ZŠ som patrilo do toho ročníka, ktorý si ako prvý nemusel vybrať ruštinu, ale zvoliť si cudzí jazyk slobodne. Milí krajanovia, myslím, že aj pre vaše obete a modlitby vám dlžím povedať: Ďakujem.

Peťo

Slávnosť pri príležitosti 45. výročia založenia Združenia Slovákov vo Švajčiarsku bola veľkým obohatením pre všetky generácie Slovákov žijúcich vo Švajčiarsku. Prostredníctvom dobových fotografií a zaujímavých prihovorov, sprostredkovala staršia generácia mladšej generácii informácie o živote v období po roku 1968. Úsmev na tvárach tých skôr narodených vyčarili naši najmenší tanečníci a speváci, ktorých milé vystúpenia sa dotkli srdc všetkých zúčastnených. Folklórny súbor Kolečko svojimi vynikajúcimi vystúpeniami priam roztancoval očarené publikum. Ďakujeme organizátorom za skvelé podujatie.

/mch/

(pokračovanie z predchádzajúcej strany)

Pozdrav z Británie ...

Chcem vás všetkých takto pozdraviť pri tejto príležitosti ako spoluzakladateľ Slovenského kruhu vo Veľkej Británii, jeho dlhoročný tajomník a tiež 30 rokov redaktor slovenského vysielania BBC. V minulosti sme mali dobré styky so Združením. Prajem vášmu Združeniu, aby úspešne pokračovalo vo svojej činnosti a bolo oporou slovenskej emigrácii, ktorá je najmohutnejšia od začiatku 20. storočia. Ivan Štípala, Oxford, UK

V nasledujúcich číslach postupne uverejníme aktivity a významné udalosti Združenia počas jednotlivých etáp jeho existencie, ako bolo prezentované na oslave 45. výročia založenia ZSvŠ

Roky 1969 – 1978

Skoro nikto z prichádzajúcich Slovákov do Švajčiarska po okupácii Slovenska vojskami piatich krajín Varšavského paktu nemal ucelené predstavy ako sú tu usporiadané pomery, aké zvyklosti. Veľká časť z nich nemala ani dostatočné rečové znalosti a žiadne materiálne zabezpečenie. Vďaka veľkorysosti Švajčiarov dostal každý aspoň najnutnejšie materiálne zabezpečenie a zamestnávateľia na pracoviskách tolerovali nedostatočné rečové znalosti. Napriek tomu zostávalo veľa otázok nezodpovedaných. : Ako je organizovaná škola?, zdravotná starostlivosť?, aké je pracovné právo?, aký príjem potrebujem, aby som s rodinou primerane vyžil, aké sú postupy a zvyky pri zaoštarávaní si bytu a, a, a...

Rovný rovného si hľadá, preto bývalo slovensky povedané slovo na verejnosti dôvodom, aby sa pristavili ďalší Slováci, dali do reči a nadväzovali sa tak známosti. Nebol to jednoduchý proces, pretože veľa z nás nechcelo, aby sa vrchnosti na Slovensku či Prahe dozvedeli kde sa zdržujem a boli obozretní a aj podozrievaví, či ten slovensky hovoriaci náhodný známy nepatrí do kategórie donášačov. Toto podozrenie sa dalo vyvrátiť iba časom a opatrnosťou. Začala výmena informácií, ktorá napokon vyústila do stretávania sa v skupine. Prirodzeným miestom stretávania sa a výmeny poznatkov sa stali bohoslužby inojazyčných misií.

Po najnutnejšom zabezpečení rodiny, získania práce, umiestnení detí v príslušnej škole bol čas pokúsiť sa zhromažďovať krajanov a budovať nejakú spoločenskú štruktúru. Pri náhodnom stretnutí jedného bývalého študenta vo Švajčiarsku s jeho známym kolegom zo Slovenska – emigrantom prišla na pretras otázka Slovenského spolku. Rozhodli sa zistiť vhodnosť takého kroku a rozposlali do okruhu ich známych anketový lístok s otázkou potreby založenia slovenského spolku, aké by mali byť jeho ciele a ako by mal pracovať. Ozvena bola povzbudzivá: 98% opýtaných bolo za založenie.

Ustanovil sa prípravný výbor, ktorý spracoval návrh stanov, začal vydávať informačný list, a pripravil zakladajúce valné zhromaždenie s kandidátkou do orgánov novovznikajúcej organizácie. A tak 5. októbra 1969 v Zürichu schválilo 113 prítomných členov založenie Združenie priateľov Slovenska. V schválených stanovách sa vysoko vyzdvihuje priateľstvo medzi krajanmi, k obyvateľom Švajčiarska, k Slovensku a spolupráca s každým, kto má podobné ciele.

Všetky osoby, ktoré dostali politický azyl, dostali s vyznomením o jeho udelení aj upozornenie, že nesmú vykonávať nijakú politickú činnosť. Niekdajší študenti, združení v Spolku slovenských akademikov Aurela Stodolu nám pripomenuli, ako striktné ich úrady v minulosti kontrolovali a nabádali k zdržanlivosti. Existenciu nášho spolku sme museli v prvých rokoch jeho činnosti tvrdo obhajovať. Nie všetci uvítali vznik samostatného slovenského spolku.

Začiatkom 70-tych rokov ešte stále panuje obava z fotografov, ktorí by mohli posielat' obrázky zo spoločenských alebo

/Slávnosť „Mitenand“ v Zugu 1972/

verejných podujatí tajnej polícií, preto niet takéhoto materiálu. Ľudia sa stretávajú v skupinkách, chodia spolu na výlety, stretávajú sa v rodinách. Tmavý tieň totality a strachu dolieha aj za hranice. Ale objavujú sa prvé lastovičky slobodnejšieho myslenia. V r. 1970 sa vytvára Kruh priateľov Cyrilometodskej knihy, objavuje sa správa o prvom stretnutí Svetového kongresu Slovákov.

Uvedomovali sme si, že v minulosti bola Cirkev záchranou pre utláčaný národ, lebo bola nútená používať reč ľudu, ak chcela skutočne účinne ohlasovať božie slovo. Preto sme sa usilovali, aby sme presvedčili tunajšie cirkevné vrchnosti ustanoviť Slovenskú katolícku misiu, lebo nimi ustanovená misia pre osoby z Československa, na čele ktorej bol český misionár, nám nevyhovovala. No nebúrili sme sa proti nemu ako to robili niektorí z českej časti veriacich. Na znak uznania za našu podporu jeho neľahkej činnosti pozýval od jesene r. 1970 slovenského kňaza O. Piusa Jána Krivého, ktorý sa iba nedávno vrátil z Kanady a pôsobil v inom biskupstve slúžiť slovensky nedeľnú sv. omšu. O. Krivý o našich snaženiach o samostatnú slovenskú katolícku misiu informoval i žižišský generálny vikariát a s jeho súhlasom od 3. januára 1971 začal slúžiť v Zürichu pravidelne sv. omšu po slovensky, i keď sme nemali ešte ani vlastnú misiu ani oficiálneho misionára.

(pokračovanie na nasledujúcej strane)

Príchodom misionára Otca Antona Banika SDB do Švajčiarska začala dňa 21. septembra 1971 svoju činnosť Slovenská katolícka misia v Zürichu, ako prvá samostatná slovenská katolícka misia vo Švajčiarsku. Dva a pol roka práce a námah mnohých Slovákov dosiahlo tak svojho naplnenia.

Všetci traja slovenskí kňazi vo Švajčiarsku: O. Martin Mazák, ktorý prišiel do Švajčiarska po druhej svetovej vojne z Francúzska a pôsobil vo frankofónnej oblasti, O. Pius Ján Krivý, ktorý pôsobil v strednom Švajčiarsku a O. Anton Baník, ktorý pôsobil v severnej časti Švajčiarska boli aktívnymi členmi Združenia, ktoré si ich podporu a spoluprácu vážilo a podporovalo zase ich, lebo povinnosť spolupracovať s organizáciami a inštitútmi, ktoré mali podobné zameranie ako Združenie vyplývalo z našich Stanov. Väčšina tých, čo boli členmi Združenia chodili na slovenské misie, a naopak, väčšina veriacich boli členmi Združenia.

Naliehavá potreba šírenia získaných vedomostí je dôvodom, že do roka vychádza až 10 čísel bulletinu s názvom Informácie, ktorý bol predchodcom dnešných Slovenských zvestí.

Tvorili sme ich na kolene, nemali sme písací stroj so slovenskou klávesnicou, miesto háčikov používali pisári vokaň, dĺžne a mäkkéne absentujú alebo sme museli použiť inú metódu na ich vytvorenie napríklad vyraziť ich do blany skrutkovačom.

Trvalo to však niekoľko rokov, kým sme si mohli dovoliť kúpiť solídny písací stroj so slovenskými znakmi.

Názov spolkového časopisu sa menil postupne. Najprv to boli „Expres informácie“, ktoré sa v roku 1984 premenovali na „Informácie priateľov Slovenska“. Od roku 1986 spolkový časopis dostal názov „Slovenské zvesti Združenia Slovákov vo Švajčiarsku, ktoré nepretržite už 45 rokov vydávame i dnes.

Množia sa verejné stretávania Slovákov v rozličných mestách Švajčiarska, Bazilej, Lucern, La Chaux-de-Fonds, Ženeva, v júni 1970 bol v Zürichu prvý slovenský juniáles, ktorý skončil spontánne zaspievanou piesňou Sama Tomášika „Hej Slováci!“. Pre najmenších boli organizované maškarády a Mikuláše. Životné i pracovné jubileá oslavovali krajanja spolu.

Dvojčlenná delegácia Združenia sa zúčastnila na zakladajúcom valnom zhromaždení Svetového kongresu Slovákov v New-Yorkskom hoteli Americana v dňoch 19. – 21. júna 1970 a Združenie takisto poslalo delegáciu do Toronta v júni roku 1971, kde bolo zakladajúce zhromaždenie ukončené. Združenie bolo zakladajúcim členom Svetového kongresu Slovákov a zúčastňovalo sa pravidelne so svojimi delegátmi na ďalších generálnych zhromaždeniach, ale i na stretnutiach Európskeho kontinentálneho výboru Svetového kongresu Slovákov v hlavných mestách jednotlivých európskych štátov.

Prvý slovenský deň vo Švajčiarsku sa konal v Brunnene a ukončil sa na historickej lúke Rütli, kde sprisahanci v r. 1291 svojou dohodou pomáhajú si, položili základ dnešného Švajčiarska. Účastníci prvého slovenského dňa si túto dohodu ako i deklaráciu prijatú na zakladajúcom valnom zhromaždení SKS so záujmom vypočuli. (az)

Anjeli zleteli...

Ak je pravda, že každý máme svojho anjela strážneho, dokážeme ho počúvať tak, aby sme sa vyhli mnohým neprijemným situáciám? Určite každý z nás zažil situáciu, keď si povedal: "stál pri mne anjel strážny". Tak tých hore máme, či už na nich veríme alebo nie. A možno sú to len drobní poslovia našich presnívaných nocí. Ale ako je to s tými tu na Zemi? Ja som na svojej ceste stretla množstvo anjelov, ktorí mi pomohli radou, skúsenosťami alebo len tým, že mi jednoducho verili. Posúvali ma a aj vďaka nim som tým, čím som. A mnohokrát som pre vnútornú uponáhľanosť zabudla aj na "Ďakujem". Raz som pre deti pripravila projekt "Anjeli zleteli", kde som si pozvala všetkých mojich "anjelov". Chcela som deťom ukázať, že sú ľudia, ktorí dokážu nezištne pomáhať aj bez medializácie, bez profitu a povedať im to zabudnuté: „Ďakujem“.

Keď som sa deti pýtala, koho oni považujú za anjelov, spomínali na tých, ktorí žijú v ich blízkosti: Vyhrali babka a dedko, vypočujú, pohladia, navaria, to čo ľúbia - majú na nich čas. Ale keď jedno dievčatko na otázku: "Koho považuje za anjela tu na Zemi" rozprávalo so slzami o lekárovi, ktorý operoval jej mamičku, neubránila som sa dojatiu. Medzi mojimi hosťami bola aj evanjelická farárka a katolícky kňaz, ktorým som položila otázku: "Ak je pravda, že všetci máme svojho anjela strážneho, keby sme ho dokázali počúvať, vyhli by sme sa mnohým neprijemným situáciám?" Obidvaja odpovedali, že áno a navyše katolícky kňaz povedal: "Anjeli s nami spolupracujú na všetkom, čo je pre nás dobré. Teda každý ľudský život od detstva až po smrť je obklopený ich ochranou. Ak sa človek rozhodne naozaj pre dobro, tak mu od samého začiatku pomáhajú k jeho realizácii a chránia ho v rozličných nebezpečenstvách. Treba ale rozlíšiť, čo si predstavujeme pod nepriemnými situáciami", hovorí kňaz a dodáva, že: "prítomnosť a ochrana anjelov v našom živote neznamená, že vždy budeme ušetrení od náročných a ťažkých chvíľ v živote, ktoré pre nás znamenajú dobro a rast. Ak pod nepriemnými situáciami myslíme zlo, ktoré sme si svojim konaním zapríčinili sami, nezodpovedným konaním, tak potom by sme sa mnohým naozaj vyhli, ak by sme počúvali svoje svedomie". A tak verím na anjelov, nech sú kdekoľvek, na tých „Hore“, ale aj na tých tu na Zemi. Sú to naši priatelia, blízki, ktorí nám podali pomocnú ruku, keď sme to potrebovali, keď sme sa ocitli v beznádeji alebo len osamotení. Skúsme to aj my, v tomto slávnostnom období očakávania narodenia Ježiša stať sa aspoň na chvíľu anjelmi, pre niekoho, kto to bude veľmi, veľmi potrebovať.

Hana Čuláková

STRETNUTIE SLOVÁKOV PRI BERNE

Dňa 29.11.2014 manželia Linka a Vladimír Fabianovci, zorganizovali pri Berne „Stretnutie Slovákov“. Akcie sa na „striedačku“ zúčastnilo približne 150 ľudí, nakoľko kapacita reštaurácie bola obmedzená. Nálada bolo výborná. Pri príjemnej hudbe sa podávali slovenské jedlá a v predvianočnej atmosfére sme strávili pekný deň v kruhu svojich krajanov.

Podujatie splnilo svoj hlavný účel: stretnúť sa, porozprávať, vymeniť si adresy, úsmevy a udržať si slovenskú pospolitosť, komunitu, slovenské povedomie. Krajania odchádzali s úsmevom na tvári a otázkou: „Linka, kedy bude ďalšie stretnutie“? A my z redakcie dúfame, že to nebolo posledné stretnutie a pripoja sa ďalší krajania, ktorí pomôžu pri organizácii podobných podujatí. Ďakujeme.

KALENDÁR PODUJATÍ

- **JANUÁR 2015** - pripomienka Dňa slov. štátnosti - apéro po omši v Liebfrauen Zürich
- **14.02.2015** – „Valentínske Fašiangy“ – zábava, GZ Buchegg, Zürich (organi. Zlatka Bodoríková)
- **FEBRUÁR 2015** – Detský karneval
- **MAREC 2015** - Generálne zhromaždenie ZSvŠ
- **MÁJ 2015** – Športové odpoľudnie k MDD

Pokoj ľudom dobrej vôle!!!

Požehnané vianočné sviatky, veľa šťastia, zdravia a úspechov v Novom roku 2015. Ďakujem za angažovanosť, úsilie a prácu terajšiemu výboru ZSvŠ, ako aj nesmiernu iniciatívu organizovania podujatí a vydávaním Slovenských zvestí. Z úprimného srdca, vďaka Vám!

Vďačná Lilka a Pierre Meier – Peschak

Úrad pre Slovákov
žijúcich v zahraničí

Informácie o živote krajanov doma i vo svete nájdete na internetovej stránke
Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí:

www.uszz.sk

Uzávierka budúceho čísla bude 6. februára 2015.

**Radi uverejníme Vaše príspevky, ak ich zašlete na našu e-mailovú adresu:
redakcia@slovenskezvesti.ch. Ďakujeme**

Slovenská katolícka misia vo Švajčiarsku - Bohoslužobný poriadok

Podrobný program omši počas vianočných sviatkov nájdete na web. stránke misie: www.skmisia.ch

Misionár:

O. Pavol Nizner SDB

Brauerstr. 99, 8004 Zürich

Tel/Fax: 044 241 50 22, misionar@skmisia.ch, www.skmisia.ch

Sväté omše:

Bazilej: o 17.30 hod. v kostole Allerheiligen na Neubadstr. 95, každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci.

Možnosť prísť k sviatosti zmierenia už od 17. hod.

Bern: o 17.30 hod. v krypte farského kostola Dreifaltigkeitskirche,

Taubenstr. 12, každú druhú a štvrtú sobotu v mesiaci.

Lausanne: o 9.30 hod. v Chapelle der Servan, 12 rue Eugène-Grasset, každú tretiu sobotu v mesiaci.

Vždy po sv. omši posedenie pri káve v neďalekej reštaurácii.

Všetci sú srdečne vítaní.

Zürich: o 9.30 hod. v krypte kostola Liebfrauen, Weinbergstr. 34, každú nedeľu. Vchod pod vežou.

Po sv. omši posedenie pri káve vo farskom dome. Všetci sú vítaní.

Slovenská sv. omša každú stredu o 20.00 hod. na talianskej misii v Zürichu, Feldstr. 109, okrem školských letných prázdnin v kantóne ZH.

Slovenská sv. omša každý prvý piatok v mesiaci o 20.00 hod. v krypte kostola Liebfrauen.

Ženeva: o 16.30 hod. každú prvú a tretiu nedeľu v mesiaci v kostolíku St. Julien, 3, Rue Virginio Malnati, 1217 Meyrin 2.

Slovenské zvesti – Tlačový orgán Združenia Slovákov vo Švajčiarsku. Vychádza min. 4x za rok.

Vydavateľ: Prechodná správa ZSvŠ. Zodpovedný redaktor a grafická úprava: Mgr. Eva Solmošiová.

Články podpísané menom alebo značkou autora nemusia bezpodmienečne vyjadrovať mienku vydavateľa.

Informácie o pripravovaných podujatiach ZSvŠ nájdete aj na našej internetovej stránke: www.zdruzenie.ch